

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2002 Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ – ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A.

Στο άρθρο του ο Στ. Γκόνος πραγματεύεται το θέμα της εξέλιξης της γενετικής και της Μοριακής Βιολογίας. Η ανθρωπότητα έχει φτάσει σ' ένα σημείο που έχει επιλύσει ουσιαστικά προβλήματα της ζωής, παράλληλα όμως έχει δημιουργήσει βιοηθικά ερωτήματα. Με την πρόοδο όμως αυτή μπορεί να διαταραχθεί η θεμελιώδης ακολουθία της γένεσης και του θανάτου, εφόσον μπορούν ακόμα να αναπαραχθούν και ανθρώπινοι οργανισμοί. Ωστόσο, είναι προτιμότερο να στοχεύσουν οι επιστήμες αυτές στη βελτίωση του επιπέδου ζωής και όχι στην υπέρβαση των φυσικών νόμων και στην ικανοποίηση της ματαιοδοξίας.

B1.

Με την κλωνοποίηση ανθρώπινων οργανισμών απομακρυσμένοι από τις φυσικές διαδικασίες, μπορεί να ελλοχεύει κίνδυνος εξανδραποδισμού τους. Οι πανομοιότυποι αυτοί οργανισμοί, μη έχοντας ιδιαιτερότητες, είναι χειραγωγούμενοι και αντικείμενα εκμετάλλευσης από ισχυρές πολιτικά και οικονομικά δυνάμεις του πλανήτη.

Δεν υπάρχει μ' αυτό τον τρόπο ελεύθερη βούληση ούτε διαμόρφωση ατομικής προσωπικότητας αλλά μαζοποίηση και υπακοή σε νόμους προκαθορισμένους.

B2.

Παραγωγική συλλογιστική πορεία:

Αρχίζει από το γενικό και αφηρημένο που είναι η εξέλιξη της επιστήμης και τεχνολογίας, άποψη με αποδεδειγμένη ισχύ και καταλήγει σε κάτι ειδικό, δηλαδή στη νέα τάξη πραγμάτων που προκύπτει από την εξέλιξη της Γενετικής.

B3.

Ειδικό λεξιλόγιο επιστημονικού λόγου:

- Ανθρώπινο γονιδίωμα
- Γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί
- DNA
- Γονίδια
- Κλωνοποίηση

B4.

Εκφράσεις μεταφορικού – εικονοπλαστικού λόγου:

- Έχουν ανοίξει νέοι ορίζοντες...
- Ταξίδι στον άγνωστο και μαγευτικό κόσμο των βιολογικών νοημάτων της ζωής.
- Ταξιδιώτες... εφοδιασμένοι
- Καρποί εγχειρημάτων
- Στοχεύεται

Συναισθήματα που προκαλούνται:

Προκαλούνται ανάμικτα συναισθήματα: Επιφυλακτικότητα, ανασφάλεια, ανησυχία, αβεβαιότητα, συγκρατημένη αισιοδοξία.

Γ.

Ο άνθρωπος ως φιλοπερίεργο όν, απ' την αρχή της ύπαρξής του αναζητούσε τρόπους προκειμένου να επιλύσει βασικά του προβλήματα αλλά και να αναβαθμίσει το επίπεδο ζωής. Ωστόσο, η απρόσκοπτη αυτή εξέλιξη μας φέρνει σήμερα αντιμέτωπους με ποικίλα ερωτήματα ηθικής φύσης.

Κίνδυνοι που μπορεί να προκύψουν:

- Μείωση ανθρώπινης αξίας.
- Ο άνθρωπος έχει χάσει το δρόμο που υποδεικνύει η επιστήμη και διευρύνεται το χάσμα ανάμεσα στην επιστήμη και τον κοινό άνθρωπο. Το πλατύ κοινό αδυνατεί να συλλάβει τα φοβερά επιτεύγματα, με αποτέλεσμα να αισθάνεται μετέωρο σ' έναν κόσμο που κυβερνά η επιστήμη αλλά και που ταυτόχρονα τον υποσκάπτει.
- Η υψηλή αντικειμενικότητα της γνώσης κόβει κάθε δεσμό με ηθικές, αξιολογικές κρίσεις και πολιτιστικές παραδόσεις και θέτει υπό κρίση την ίδια την ζωή.
- Απειλή πνευματικού, ηθικού εξανδραποδισμού του ανθρώπου συνεπώς και έλεγχος και ετεροκαθοδήγησή του από κέντρα ελέγχου εξουσίας - νόθα δημοκρατία, ανελεύθερα όντα.
- Δημιουργία όπλων μαζικής εξόντωσης και επίταση της ανασφάλειας στους πολίτες .
- Αντικείμενο εκμετάλλευσης ο ίδιος ο επιστήμονας. Γίνεται έρμαιο στις βουλήσεις των ισχυρών, αποπροσανατολισμός από πραγματικούς στόχους επιστήμης.

Γιατί είναι αναγκαίο η επιστήμη να υπηρετεί τον άνθρωπο:

- Λόγω των ραγδαίων κοινωνικοοικονομικών, επιστημονικών αλλαγών που συντελούνται τα τελευταία χρόνια (π.χ. παγκοσμιοποίηση), που διογκώνουν τα ήδη υπάρχοντα προβλήματα (άνιση κατανομή του πλούτου, ασθένειες, πείνα, εξαθλίωση).

→ Λόγω των εκτροπών της επιστήμης κατά το παρελθόν (π.χ. Χιροσίμα, πυρηνικές δοκιμές, βιολογικός πόλεμος).

→ Λόγω της θεοποίησης της επιστήμης και υποταγής της σε κερδοσκοπικές επιδιώξεις (π.χ. μεταλλαγμένα τρόφιμα).

Συνεπώς:

→ Κριτική στάση έναντι των επιστημονικών επιτευγμάτων και των πιθανών επιπτώσεών τους στην ανθρώπινη ζωή και υπόσταση.

→ Επικέντρωση στην απόκτηση του «ευ ζην» - απαλλαγή από μαιτιοδοξία – απόρριψη του δόγματος «επιστήμη για την επιστήμη».

→ Η επιστήμη έβγαλε τον άνθρωπο απ' το σκοτάδι της βαρβαρότητας στο φως του πολιτισμού. Αν η επιστήμη αποκοπεί απ' την ηθική, θα καταδικάσει την ανθρωπότητα σε ένα αβέβαιο και προβληματικό μέλλον.